

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 30Ps/19/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5123235270
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ľuboš Marcinko
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2025:5123235270.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina sudcom Mgr. Ľubošom Marcinkom vo veci obmedzenia spôsobilosti na právne úkony: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. zastúpenom procesným opatrovníkom Mesto Liptovský Hrádok, so sídlom Hviezdoslavova 170, Liptovský Hrádok, IČO: 00 315 494, o návrhu navrhovateľa: Diecézna charita Žilina, so sídlom Bratislavská 423/27, Žilina, IČO: 42 065 895, na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony a o ustanovenie opatrovníka, takto

rozhodol:

I. Súd obmedzuje spôsobilosť na právne úkony A. B., nar. XX.XX.XXXX, tak, že nie je spôsobilý:

- nakladať s finančnými prostriedkami presahujúcimi sumu 40,- eur mesačne;
- nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom, ktorého hodnota prevyšuje sumu 40,- eur;
- zaťažovať hnutelný alebo nehnuteľný majetok;
- uzatvárať zmluvy, ktoré by ho zaväzovali k budúceму finančnému plneniu a z ktorých by mu vyplývali finančné záväzky;
- spísať závet;
- preberať invalidný dôchodok, iný dôchodok a peňažné dávky zo sociálneho poistenia a štátnych sociálnych dávok;
- disponovať s účtami a vkladmi v banke;
- vykonávať právne úkony týkajúce sa poskytovania zdravotnej starostlivosti, vrátane rozhodovania o potrebe zdravotnej starostlivosti, o spôsobe, čase a mieste liečby, hospitalizácie, rozhodovania o vstupe, umiestnení a výstupe zo zdravotníckeho zariadenia, danie informovaného súhlasu s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, odmietnutia poskytovania zdravotnej starostlivosti;
- vykonávať právne úkony týkajúce sa poskytovania sociálnej starostlivosti a sociálnych služieb, vrátane rozhodovania o vstupe, umiestnení a výstupe zo zariadenia;
- samostatne konať a vystupovať pred súdmi, orgánmi verejnej správy, štátnej správy;
- rozhodovať o mieste trvalého alebo prechodného pobytu;
- preberať doporučené a úradné listové zásielky.

II. Za opatrovníka A. B., nar. XX.XX.XXXX, u s t a n o v u j e mesto Liptovský Hrádok, ktoré je oprávnené a povinné zastupovať ho a rozhodovať v právnych úkonoch, na ktoré je jeho spôsobilosť obmedzená.

III. Opatrovník je povinný podávať súdu správy o výkone funkcie vždy v lehote do 30.06. a 31.12. každého kalendárneho roka.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

V. Štátu sa nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ sa návrhom z 19.09.2023 domáhal obmedzenia spôsobilosti na právne úkony A. B., nar. XX.XX.XXXX (ďalej aj len „posudzovaný“). Návrh odôvodnil tým, že posudzovaný, ktorý je klientom ich zariadenia, trpí stredne ťažkou duševnou zaostalosťou s inou poruchou správania. Diagnózou trpí už od detstva. Spôsobuje u neho ohrozenia života na ulici a bez dozoru odborníkov. Uvedený stav má vplyv na spôsobilosť posudzovaného vykonávať právne úkony. Tento záver vyplýva aj s ním priložených správ psychiatrov. V dôsledku duševnej poruchy nie je posudzovaný vôbec schopný robiť niektoré právne úkony. Duševná porucha posudzovaného má vplyv na jeho kognitívne funkcie, skreslene vníma realitu, je dezorientovaný, má poruchy pamäte/správania, zhoršenú chápacosť a úsudok, nie je schopný sám užívať lieky a vyžaduje v podstate 24-hodinovú starostlivosť (opakované suicidálne správanie). V súvislosti s jeho zdravotným stavom je pritom potrebné komunikovať s lekármi a orgánmi verejnej správy, najmä kvôli liekom, zdravotným pomôckam a dôchodku, čoho on sám nie je schopný. Rovnako je potrebné spravovať jeho finančný majetok – invalidný dôchodok, iným majetkom nedisponuje, nie je im to známe. K návrhu pripojila kópiu občianskeho preukazu a rodného listu posudzovaného a lekárske správy posudzovaného za obdobie od 01.06.2021 do 22.04.2023.

2. Súd ustanovil uznesením z 29.01.2024 posudzovanému za procesného opatrovníka Mesto Liptovský Hrádok.

3. Súd pred pojednávaním posudzovaného vzhliadol a následne pristúpil k jeho výsluchu v zariadení sociálnych služieb – Dom charity sv. Vincenta. Posudzovaný uveiedol, že nechce byť umiestnený do ústavu. Chce byť na slobode. Odtiaľ aj tak utečie. Nie je chorý na hlavu. Robia z neho debila. Súd posudzovaného upovedomil o termíne pojednávania. Na otázku súdu, či má jemu blízku osobu, ktorá by mohla byť ustanovená za jeho opatrovníka v prípade obmedzenia spôsobilosti mohla stať hmotnoprávnym opatrovníkom uviedol, že má sestru E.. Na nariadené pojednávanie sa posudzovaný nedostavil.

4. Na pojednávaní navrhovateľ zotrval na podanom návrhu o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, v prípade obmedzenia posudzovaného navrhol, aby súd do funkcie hmotnoprávneho opatrovníka ustanovil Mesto Liptovský Hrádok. Procesný opatrovník vzhľadom na znalecký posudok s obmedzením spôsobilosti na právne úkony súhlasil, no poukázal na to, že vzhľadom na to, že sa na území mesta nezdržiava, bol by prípadný výkon opatrovníckych práv a povinností týmto sťažený.

5. Súd na pojednávaní vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, znaleckým posudkom č. 48/2024 zo dňa 30.07.2024 vypracovaným znalcom MUDr. Petrom Gábrišom, znalcom pre odbor Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria, ku ktorému znalca i vyslúchol, a tiež listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v súdnom spise, najmä lekáorskými správami predloženými navrhovateľom. Súd tieto dôkazy vyhodnotil v zmysle § 191 CSP podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

6. Zo znaleckého posudku vyplýva, že pri jeho vypracovaní vychádzal znalec zo spisového materiálu sp. zn. 30Ps/19/2023, zdravotnej dokumentácie v posudzovaného, vlastného psychiatrického znaleckého vyšetrenia. Zo záverov znaleckého posudku vyplýva, že posudzovaný trpí závažnou duševnou poruchou v pravom slova zmysle, a to stredne ťažkou duševnou zaostalosťou. Táto duševná porucha vznikla v dôsledku závažného poškodenia mozgu v období okolo pôrodu. Mentálny vek posudzovaného zodpovedá približne úrovni 9 ročného dieťaťa. Táto duševná porucha sa u posudzovaného konkrétne prejavuje nerozvinutím reči, myslenia, intelektu, pamäti a osobnosti. S posudzovaným je možné nadviazať adekvátny verbálne kontakt len do výšky jeho intelektu. Je schopný odpovedať len na základné otázky, zložitejšie nie je schopný chápať. Jedná sa o trvalú duševnú poruchu terapeuticky ťažšie ovplyvniteľnú, bez možnosti ovplyvniť mentálny deficit a osobnostnú skladbu pacienta. Pacient si vyžaduje vzhľadom na základnú diagnózu špecifický prístup, sústavný dohľad a usmernenie, korektívne vedenie. Duševná porucha u menovaného má za následok, že posudzovaný nie je schopný žiadnych právnych úkonov. Posudzovaný nie je schopný ovládať a posúdiť svoje konanie, nie je schopný nakladať s finančnými prostriedkami, zaobstarať si veci bežnej potreby, postarať sa o svoje osobné veci. Je ľahko manipulovateľný, sugestibilný, zneužívaný druhými osobami aj k páchaniu trestnej činnosti. Potrebuje asistenciu k zabezpečeniu základnej hygieny, zabezpečeniu si obživy, bývania atď. U posudzovaného znalec zistil požívanie návykových látok, a to v súčasnosti s preferenciou alkoholu (rovnako vplyv „ulice“, nevie odmietnuť, v minulosti solvencii (toluén). Pri intoxikácii dochádza u neho k zvýrazneniu porúch správania. Nebola však zistená závislosť na uvedených látkach. Posudzovaného nie je možné vypočúť

a ani mu doručovať písomnosti, nakoľko s ním nie je možné nadviazať adekvátny kontakt a je riziko, že by mohol reagovať podráždene. Vypočutie rovnako vzhľadom na základnú diagnózu nebude účelné.

7. K podanému znaleckému posudku súd znalca vyslúchol. Zotrval na záveroch znaleckého posudku ako boli súdu písomne podané ? posudzovaný trpí stredne ťažkou mentálnou retardáciou. Táto choroba sa u neho prejavuje nerozvinutím reči, myslenia a intelektu. Na základe tejto choroby nie je schopný nejakých zložitejších právnych úkonov, nie je schopný rozumieť následkom svojho konania. Vyžaduje si neustále usmerňovanie a asistenciu iných osôb. Posudzovaný je ľahko ovplyvniteľný a manipulovateľný. K tomu dospel s ohľadom na samotnú jeho diagnózu a aj z toho, akým spôsobom funguje v jeho societe, sociálnej skupine. Táto jeho duševná porucha nie je vyliečiteľná, je ovplyvniteľná v tom smere, že sa dá zlepšiť v prípade, ak je v stimulujúcom prostredí, no to v jeho prípade aktuálne nie je možné. V minulosti aj používal návykové látky, toluén. U posudzovaného možno z poruchy správania farmakologicky regulovať. V jeho prípade poruchy, ktoré zistil sú impulzivita a agresivita. Tie sú spôsobené okrem tej stredne ťažkej duševnej zaostalosti, aj teda tým požívaním návykových látok, teda v prípade, ak ich požíje, tak už dochádza v jeho prípade vymiznutiu aj posledných kontrolných mechanizmov, teda dezinhibícií, posledných kontrolných mechanizmov, ktoré má v rámci svojej osobnosti. Posudzovaný nie je schopný rozumieť širším súvislostiam, je u neho narušená pamäť, sústredenie. U posudzovaného pri vyšetrení nezistil žiadne psychotické príznaky. Pokiaľ ide o formu vhodnej terapie pre posudzovaného uviedol, že táto by mala byť farmakologická ? sedatíva, antipsychotiká, aby došlo k redukcii jeho vnútorného napätia. To by mohlo viesť k zmierneniu príznakov duševnej poruchy v jeho prípade. V prípade posudzovaného je dôležité aj upraviť prostredie, v ktorom sa nachádza. V inštitúciách by dokázal pri špecifickom prístupe, sústavnom dohľade a usmernení a pod korektívnym vedením dokázal fungovať. Za tie roky sa ukázalo, že samostatne fungovať nevie. V tomto smere poukázal na správu psychiatrickej liečby Sučany z 24.05.2021. Pokiaľ ide o finančnú sumu, s ktorou by posudzovaný vedel nakladať uviedol, že posudzovaný nakladá s financiami ako dieťa a využíva ich len na uspokojenie svojich aktuálnych potrieb, bezprostredných potrieb, môže ísť v jeho prípade o kávu alebo cigarety. Nedokázal by s nimi hospodáriť ako bežný človek a myslím si, že je u neho aj veľké riziko, že by tí ľudia, ktorí sa nachádzajú v jeho sociálnej skupine, by ho zneužívali a chceli by z týchto prostriedkov žiť. Podľa názoru znalca je záujme posudzovaného, aby mu bola poskytovaná nepretržitá ústavná zdravotná starostlivosť. V prípade, ak dôjde k zlepšeniu jeho zdravotného stavu, tak následne by mala nasledovať dlhodobá sociálna starostlivosť.

8. Z dopytu Okresného súdu Liptovský Mikuláš k ich sp. zn. 4Csp/48/2024 súd zistil, že posudzovaný je v konaní vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš spoločnosťou EOS KSI Slovensko, s.r.o. o zaplatenie 893,23 eur s príslušenstvom.

9. Z rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš súd z 18.03.2025, právoplatný dňa 10.05.2025 súd zistil, že posudzovanému bola uložená povinnosť zaplatiť istinu 671,12 eur s príslušenstvom, a to z dôvodu nezaplatenia za jemu poskytnuté služby podľa tarify, ktoré mu boli poskytnuté na základe zmlúv o poskytovaní verejných služieb podľa ustanovení zákona č. 351/2011 Z. z. uzatvorených medzi ním a predchodkyňou žalobkyne.

10. Zo správy sociálnej poisťovne z 25.04.2025 súd zistil, že posudzovaný je poberateľom invalidného dôchodku od 25.07.2013, ktorý sa mu od 01.01.2025 vypláca v sume 479,60 eur mesačne.

11. Podľa úradného záznamu z 20.05.2025 podľa informácie podanej súdnou tajomníčkou trestnej kancelárie Okresného súdu Liptovský Mikuláš u posudzovaného ochranné liečenie stále trvá, podľa správy psychiatricky A. F. G. z apríla 2025 si ochranné liečenie plní svoj účel a v liečbe odporúča pokračovať. Podľa právoplatného uznesenia Okresného súdu Martin z 27.05.2020, sp. zn. 13Nt/25/2020, ústavné psychiatrické liečenie, ktoré posudzovaný vykonávala v Psychiatrickej liečebni Sučany sa zmenilo na ambulantné ochranné liečenie. Ochranné liečenie mu bolo uložené rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 04.12.2019, sp. zn. 3T/65/2019.

12. Podľa § 8 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „občiansky zákonník“) spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (spôsobilosť na právne úkony) vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou.

13. Podľa § 10 ods. 2 občianskeho zákonníka ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

14. Podľa § 26 občianskeho zákonníka pokiaľ fyzické osoby nie sú spôsobilé na právne úkony, konajú za ne ich zákonní zástupcovia.

15. Podľa § 27 ods. 2 a 3 občianskeho zákonníka zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník. (3) Ak sa za opatrovníka nemôže ustanoviť príbuzný fyzickej osoby ani iná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, ustanoví súd za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadne jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom (§ 18 ods. 1 občianskeho zákonníka).

16. Podľa § 231 zákona č. 161/2015 Z .z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o: a) obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony, b) zmene obmedzenia spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony, c) navrátení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

17. Podľa § 248 ods. 1 a 2 CMP konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277. (2) Ak súd rozhodne obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil a ustanoví jej opatrovníka.

18. Podľa § 251 ods. 1 CMP trovy dôkazov platí štát.

19. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

20. Inštitút obmedzenia spôsobilosti na právne úkony nie je sankciou, ale opatrením, ktoré slúži predovšetkým na ochranu záujmov fyzickej osoby, ktorá pre svoj duševný stav nie je schopná robiť právne úkony s dostatočnou zodpovednosťou. Prichádza do úvahy vtedy, ak je z objektívneho hľadiska nepochybné, že ide o prípad, ktorý vylučuje schopnosť uskutočňovať konkrétne právne úkony, pričom je potrebné posudzovať schopnosť uskutočňovať tieto úkony s prihliadnutím na všetky individuálne pomery osoby, ako aj na sociálnu stránku prostredia, v ktorom táto osoba žije. Zásah do spôsobilosti na právne úkony je potrebné vnímať ako zásah do osobnej integrity človeka, teda do práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky ako aj Listinou základných práv a slobôd. Zásahy do spôsobilosti na právne úkony človeka súvisia v zmysle platnej právnej úpravy občianskym zákonníkom s duševnou poruchou, ktorá je určitej intenzity a nie je len prechodná. Súd musí zabezpečiť spoľahlivé zistenie osobných pomerov vyšetrovanej osoby, okolností, ako sa správa v sociálnom prostredí a na základe zhodnotenia všetkých okolností môže dospieť k záveru, či sú splnené podmienky na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. Je však potrebné dbať na to, aby nedošlo k obmedzeniu spôsobilosti vo väčšom rozsahu než je to nevyhnutne potrebné na ochranu práv tretích osôb a iných ústavne chránených hodnôt.

21. Na základe vykonaného dokazovania a zhodnotenia zistených skutočností súd dospel k záveru, že v prípade posudzovaného ide o plnoletú osobu s plnou spôsobilosťou na právne úkony. Posudzovaný trpí duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodná stredne ťažkou duševnou zaostalosťou. Táto duševná porucha sa u posudzovaného prejavuje nerozvinutím reči, myslenia, intelektu, pamäti a osobnosti. Podľa záverov znaleckého posudku posudzovaný nie je schopný ovládať a posúdiť svoje konanie, nie je schopný nakladať s finančnými prostriedkami, zaobstaráť si veci bežnej potreby, postarať sa o svoje osobné veci. Je schopný odpovedať len na jednoduchšie otázky, nie je schopný chápať zložitejšie súvislosti. Duševná porucha, ktorou posudzovaný trpí, má pritom trvalý charakter, terapeuticky je ťažšie ovplyvniteľná s tým, že nie je možné ovplyvniť mentálny deficit a osobnostnú skladbu posudzovaného. Farmakologickou liečbou možno v jeho prípade zmierniť príznaky prejavov choroby a k zníženiu jeho vnútorného prostredia, no v prípade posudzovaného by bolo potrebné upraviť i prostredie, v ktorom sa nachádza. Posudzovaný v dôsledku tejto duševnej poruchy vyžaduje sústavný dohľad a umiernenie a korektívne vedenie. Posudzovaný je schopný orientovať sa v základných životných

situáciách. Nie je schopný ovládať a posúdiť svoje konanie, nie je schopný nakladať s finančnými prostriedkami, zaobstarávať si veci bežnej potreby, postarať sa o svoje osobné veci. Posudzovaný je ľahko manipulovateľný, sugestibilný a aj zneužívaný druhými osobami. Posudzovaný potrebuje asistenciu k zabezpečeniu si základnej hygieny, obživy a bývania. Záverom znaleckého posudku zodpovedali i ostatné v konaní vykonané dôkazy. Súd aj z výpovede navrhovateľa zistil, že posudzovaný nedokáže hospodáriť so svojím invalidným dôchodkom, s ktorým bez vedenia iných osôb nakladá neuvážene bez toho, aby si ním pokryl základné životné nevyhnutné potreby ako bývanie, hygienu a základnú výživu. Posudzovaný sa svojím neuváženým konaním, nezmyselne zadlžuje, v čom je podporovaný aj svojím sociálnym prostredím. Výpovednú hodnotu pre súd v tomto smere malo i odôvodnenie rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš z 18.03.2025 vyplývajúca, že posudzovaný si v jeden deň u rôznych poskytovateľov okrem podpísania trochu zmlúv na poskytovanie verejných služieb v jeden deň, ďalšími zmluvami nadobudol v ten istý deň dňa 27.10.2022 tri mobilné zariadenia na splátky a štvrté nadobudol dňa 31.10.2022 rovnako na splátky (viď bod 5 odôvodnenia uvedeného rozhodnutia) okrem toho z vyššie uvedeného dopytu okresného súdu Liptovský Mikuláš je zrejmé, že voči posudzovanému ako žalovanému prebiehajú i iné konania o zaplatenie fonačných súm.

22. Súd preto pri splnení zákonných podmienok pre obmedzenie spôsobilosti rozhodol, že spôsobilosť posudzovaného na právne úkony sa obmedzuje a zároveň súd vymedzil rozsah jeho obmedzenia v spôsobilosti na právne úkony podľa § 231 CMP v spojení s § 10 ods. 2 občianskeho zákonníka tak ako je to uvedené vo výroku I. tohto rozsudku. Duševná porucha má u posudzovaného trvalý charakter a má zásadne nepriaznivý dosah na jeho schopnosť robiť právne úkony. Z týchto dôvodov je zrejmé, že obmedzenie posudzovaného v spôsobilosti na právne úkony je v jeho záujme, a pokiaľ by k nemu nedošlo, hrozil by vznik závažnej ujmy na jeho právach. Zásah do spôsobilosti na právne úkony posudzovaného smeruje preto primárne k ochrane jej záujmov, nakoľko umožní jej ochranu v občianskoprávných vzťahoch, príp. iných právnych vzťahoch. Rozsah obmedzenia jeho spôsobilosti na právne úkony vyplýva z negatívneho výpočtu konaní, ktorého posudzovaný nie je spôsobilý a vychádza z dôvodov, ktoré viedli k obmedzeniu spôsobilosti na právne úkony. Súd obmedzil posudzovaného v spôsobilosť posudzovaného nakladať s majetkom neprevyšujúcim sumu 40 eur, a rovnako súd ponechal posudzovanému spôsobilosť k dispozícii s finančnými prostriedkami vo výške 40 eur mesačne. I keď znalec konštatoval, že posudzovaný nie je schopný prakticky nakladať alebo hospodáriť s akoukoľvek finančnou sumou, podľa názoru súdu je v záujme posudzovaného, aby mohol nakladať s majetkom a finančnou sumou vo vymedzenom rozsahu, čo by malo predstavovať formu tzv. vreckového pre jeho osobné potreby, s ktorými môže sám hospodáriť, pričom s ďalšími prostriedkami, ako aj so zvyšnou sumou invalidného dôchodku bude nakladať opatrovník v jeho záujme, keďže je potrebné, aby výdavky a potreby, ktoré má, boli pravidelne uspokojované. V oblasti majetko-právnej súd ďalej obmedzil spôsobilosť posudzovaného pri zaťažovaní majetku. Ďalej súd obmedzil posudzovaného v zmluvnej oblasti tak, že nie je spôsobilý uzatvárať zmluvy, ktoré by ho zaväzovali k budúcemu finančnému plneniu, z ktorých by jej vyplývali finančné záväzky. Rovnako nie je spôsobilý spísať závet. Ďalej bol obmedzený v oblasti konania preberania invalidného dôchodku, iného dôchodku a peňažných dávok zo sociálneho poistenia a štátnych sociálnych dávok, ako i disponovať s účtami a vkladmi v banke. Ďalej bol posudzovaný obmedzený v oblasti právneho konania týkajúceho sa poskytovania zdravotnej starostlivosti a rovnako právnych úkonov oblasti sociálnej starostlivosti a sociálnych služieb. Napokon súd posudzovaného obmedzil v oblasti konania so súdmi, orgánmi verejnej a štátnej správy, pri rozhodovaní o mieste trvalého alebo prechodného pobytu, ako i v oblasti preberania doporučených a úradných listových zásielok. Uvedený výpočet právnych konaní pokrýva zásadné oblasti ľudského života a v prípade, že by posudzovaný v týchto oblastiach konala sama, hrozilo by, že by si tým mohol spôsobiť závažnú vážnu ujmu na svojich právach a oprávnených záujmoch.

23. Záverom k výroku o obmedzení spôsobilosti na právne úkony súd pripomína, že je potrebné mať na zreteli, že rozhodnutie o obmedzení spôsobilosti sa týka len realizácie právnych úkonov, a teda nezabavuje človeka samostatne konať v bežných záležitostiach každodenného života. K týmto záležitostiam môže patriť napríklad používanie MHD, zabezpečenie stravovania, ošatenia, využívanie poštových služieb a pod. (viď Civilný mimosporový poriadok, 2. vydanie, 2024, s. 869 - 871: H. I., J. D., B. K.).

24. Súd ďalej podľa § 248 ods. 2 CMP v spojení s § 27 ods. 2 a 3 občianskeho zákonníka, ustanovil posudzovanému opatrovníka Zastúpenie fyzických osôb, ktoré nie sú spôsobilé na právne úkony je obligatórnym zastúpením, pričom ide o zákonné zastúpenie, kde ustanovenie hmotnoprávneho

opatrovníka vyplýva ex lege z osobitného zákona. Z ustanovenia § 27 ods. 2 občianskeho zákonníka vyplýva, že zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony, alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník. Opatrovníkom fyzickej osoby, ktorá bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená, má byť predovšetkým príbuzný alebo iná vhodná osoba. V prípade, keď sa súdu napriek úsiliu nepodarí nájsť z okruhu príbuzných, či iných vhodných subjektov osobu opatrovníka, súd ustanoví za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadne jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojim menom v zmysle § 27 ods. 3 občianskeho zákonníka. Tzv. verejný opatrovník vykonáva svoju funkciu prostredníctvom svojich zamestnancov na základe uznesenia súdu a v súlade s vymedzením úloh podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, podľa ktorého základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a potreby jej obyvateľov (§ 1 ods. 2 citovaného zákona) ako aj zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o znení a doplnení zák. č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (Živnostenský zákon) ohľadne zabezpečenia poskytovania sociálnej služby obcou.

25. Keďže osoba, ktorej spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená, nemôže ostať bez opatrovníka, ktorý ju pri týchto úkonoch zastupuje, súd v priebehu konania lustraval prostredníctvom registra obyvateľov SR príbuzných posudzovaného, ktoré dopytoval, či by boli v tom čase ochotné vykonávať funkciu procesného opatrovníka. No tieto osoby na výzvu súdu nereagovali, prípadne súd odpovedali, že nemajú záujem. Posudzovaný v rámci jeho výsluchu v sociálnom zariadení oznámil súdu, že má sestru E., no z registra obyvateľov sa túto osobu nepodarilo identifikovať (ani jeden zo súrodencov podľa registra obyvateľov nemá uvedené meno E.). Posudzovaný v priebehu konania žiadnu inú osobu nenavrhol. Žiadnu fyzickú osobu vhodnú na výkon funkcie opatrovníka nenavrhol ani navrhovateľ a ani procesný opatrovník posudzovaného. Súd preto v priebehu konania nezistil osoby z rodiny posudzovaného resp. blízkeho okolia tejto osoby, ktoré by ju mohli zastupovať a s ustanovením za opatrovníka by súhlasili. Súd preto ustanovil podľa § 27 ods. 3 občianskeho zákonníka za opatrovníka posudzovaného – mesto Liptovský Hrádok, u ktorej má posudzovaný ku dňu rozhodovania podľa lustrácie v registri obyvateľov prihlásený trvalý pobyt. Opatrovník je oprávnený a povinný oprávnený a povinný zastupovať posudzovaného a rozhodovať v právnych úkonoch, na ktoré je jeho spôsobilosť obmedzená. Súd zároveň uložil opatrovníkovi povinnosť podávať súdu správy o výkone funkcie vždy v lehote do 30.06. a 31.12. každého kalendárneho roka.

26. O trovách dôkazov rozhodol súd podľa ustanovenia § 251 CMP, podľa ktorého trovy dôkazov platí štát. Na vrh bol podaný dovodne, preto súd rozhodol, že na hradu trov s ťa ťu nepriznáva.

27. O trovách konania účastníkov, rozhodol súd podľa § 52 CMP tak, že zriaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žilina.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).